

Sygn. akt III AUa 86/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lutego 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Polak
Sędziowie:	SSA Romana Mrotek (spr.) SSA Barbara Białecka
Protokolant:	St. sekr. sąd. Elżbieta Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 4 lutego 2016 r. w Szczecinie

sprawy E. S.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o prawo do wcześniejszej emerytury rolniczej

na skutek apelacji ubezpieczonej

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 4 listopada 2014 r. sygn. akt VII U 1237/14

1. oddała apelację,
2. przyznaje radcy prawnemu M. C. od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Szczecinie kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej ubezpieczonej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

SSA Romana Mrotek SSA Anna Polak SSA Barbara Białecka

Sygn. akt III AUa 86/15

UZASADNIENIE

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego decyzją z 5 marca 2014 roku odmówił ubezpieczonej E. S. prawa do emerytury rolniczej, ponieważ nie udokumentowała ona 30 lat pracy w gospodarstwie rolnym. Wskazany przez ubezpieczoną okres ubezpieczenia rolnego wynosi 10 lat i 3 miesiące. Jednocześnie organ rentowy wyjaśnił, że okres pracy w gospodarstwie rolnym od 1 stycznia 1994 roku do 30 czerwca 1994 roku nie został uwzględniony, ponieważ okres ten uwzględnił Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. na potrzeby ustalenia renty z tytułu niezdolności

do pracy. Ponadto organ rentowy wskazał, że do stażu emerytalnego nie doliczył także okresów pracy poza rolnictwem zgodnie z art. 33 pkt 2 ustawy o emeryturach kapitałowych.

Z powyższą decyzją nie zgodziła się ubezpieczona. W uzasadnieniu swojego stanowiska wskazała, że organ rentowy nie zaliczył do okresów ubezpieczenia rolniczego, okresu przypadającego na lata 1970-1985, kiedy pracowała w gospodarstwie rolnym rodziców, a nadto okresu przypadającego na lata 1985-2003, kiedy prowadziła indywidualne gospodarstwo rolne.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie w całości. Nadto organ rentowy wskazał, że powódka dopiero w odwołaniu wniosła o uwzględnienie okresu od 1970 roku do 1985 roku z tytułu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców, podczas gdy nie wykazała go we wniosku o świadczenie. Niezależnie od powyższego pozwany organ rentowy podniósł, że zgodnie z art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników powódka może ubiegać się o uznanie pracy w gospodarstwie rolnym rodziców w okresie po ukończeniu 16 roku życia do 31 grudnia 1982 roku, który w przypadku odwołującej się przypada od 22 sierpnia 1972 roku do 31 grudnia 1982 roku. Nawet w przypadku doliczenia tego okresu do okresu już uwzględnionego przez organ rentowy, wnioskodawczyni nadal nie legitymuje się 30-letnim stażem podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników.

Sąd Okręgowy ustalił, że E. S. urodziła się (...).

W okresie od 6 lutego 1985 roku do 18 czerwca 2003 roku E. i J. S. posiadali indywidualne gospodarstwo rolne o powierzchni 11,43 ha, położne w miejscowości T. na terenie gminy T..

Przed 1985 rokiem indywidualne gospodarstwo rolne prowadzili rodzice E. S., a ubezpieczona pracowała w nim, także po ukończeniu 16 roku życia, tj. po 22 sierpnia 1972 roku

E. S. podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników w okresie od 1 stycznia 1985 roku do 31 grudnia 1990 roku, od 1 stycznia 1991 roku do 1 stycznia 1995 roku oraz od 1 maja 1998 roku do 30 września 1998 roku.

W okresie od 2 stycznia 1995 roku do 30 kwietnia 1998 roku E. S. była zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy jako pracownik produkcji w (...) Ltd. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w T..

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. decyzją z 2 września 1999 roku przyznał E. S. od 6 września 1999 roku prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Poczynając od 1 września 2000 roku prawo do tego świadczenia przyznano ubezpieczonej na stałe.

Na potrzeby ustalenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. uwzględnił E. S. okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1 stycznia 1994 roku do 29 sierpnia 1994 roku jako okres uzupełniający w łącznym wymiarze 7 miesięcy i 29 dni, a nadto 3 lata 9 miesięcy i 18 dni okresów składkowych z tytułu zatrudnienia oraz 15 miesięcy okresów nieskładkowych z tytułu zasiłków chorobowych i opieki nad dziećmi.

E. S. legitymuje się okresem ubezpieczenia rolniczego w łącznym wymiarze nieprzekraczającym 30 lat.

Okres podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu w przypadku ubezpieczonej wynosi łącznie 10 lat i 3 miesiące i składają się na niego okresy od 1 stycznia 1985 roku do 31 grudnia 1993 roku, od 1 lipca 1994 roku do 31 marca 1995 roku oraz od 1 maja 1998 roku do 30 września 1998 roku.

Okres przypadający od 22 sierpnia 1972 roku do 31 grudnia 1982 roku stanowi 10 lat 4 miesiące i 4 dni.

Sąd Okręgowy wskazał, że w przedmiotowej sprawie poza sporem pozostaje fakt, że E. S. urodzona (...), nie osiągnęła wymaganego przepisem art. 19 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 19 ust. 1a pkt 12 ustawy z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 2013 r., poz. 1403 ze zm.) powszechnego wieku emerytalnego, który dla kobiet urodzonych w okresie od dnia 1 lipca 1955 r. do dnia 30 września 1955 r. wynosi co najmniej 60 lat i 11 miesięcy.

Zgodnie jednak z art. 19 ust. 2 ww. ustawy emerytura rolnicza przysługuje także ubezpieczonemu rolnikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek 55 lat, jeśli jest kobietą, albo 60 lat, jeśli jest mężczyzną;
- 2) podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 30 lat;
- 3) zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej.

Kwestią sporną w niniejszym postępowaniu był wykazany przez ubezpieczoną okres podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu, o którym mowa w art. 19 ust. 2 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

W ocenie powódki organ rentowy, ustalając ten okres na łącznym poziomie 10 lat i 3 miesięcy, w sposób nieuzasadniony pomiął okres podlegania ubezpieczeniu rolniczemu z tytułu wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym rodziców w latach 1970 -1985, a nadto nieprawidłowo ustalił okres podlegania ubezpieczeniu rolniczemu z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego po 1985 roku.

Sąd Okręgowy po analizie stanowisk procesowych stron oraz odnośnych przepisów prawa uznał, że zaskarżona decyzja organu rentowego w przedmiocie odmowy ustalenia dla powódki prawa do emerytury rolniczej w wieku obniżonym została wydana prawidłowo i odpowiada przepisom prawa materialnego.

Stan faktyczny w sprawie Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach organu rentowego. Dowody te były w ocenie Sądu Okręgowego wiarygodne i rzetelne, a żadna ze stron nie kwestionowała ich autentyczności i mocy dowodowej, stąd nie budziły również wątpliwości sądu. Dlatego na ich podstawie sąd dokonał istotnych dla rozstrzygnięcia ustaleń.

Jednocześnie Sąd Okręgowy pomiął dowód z przesłuchania E. S. w charakterze strony, zgłoszony na rozprawie w dniu 4 listopada 2014 roku przez jej pełnomocnika procesowego. Sąd Okręgowy uznał przeprowadzanie tego dowodu za zbędne, ponieważ w świetle pozostałego materiału dowodowego nie budziło wątpliwości, że powódka - nawet przy uwzględnieniu okresu wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym rodziców po ukończeniu 16 roku życia a przed 1 stycznia 1983 r. - legitymuje się okresem ubezpieczenia rolniczego w łącznym wymiarze nieprzekraczającym 30 lat.

Sąd Okręgowy zważył, że zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników do okresów ubezpieczenia wymaganych zgodnie z art. 19 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 zalicza się okresy:

- 1) podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników indywidualnych i członków ich rodzin w latach 1983-1990;
- 2) prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym, po ukończeniu 16 roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983 r.;
- 3) od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi.

Z tym, że okresów, o których mowa w art. 20 ust. 1 ww. ustawy, nie zalicza się do okresów ubezpieczenia, jeżeli zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie odrębnych przepisów.

Ponadto przepisu art. 20 ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r.

W kontekście powyższego Sąd Okręgowy uznał, że pozwany organ rentowy prawidłowo ustalił, iż E. S. podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników w okresie od 1 stycznia 1985 roku do 31 grudnia 1990 roku, od 1 stycznia 1991 roku do 1 stycznia 1995 roku oraz od 1 maja 1998 roku do 30 września 1998 roku, niemniej do uprawnień emerytalnych należy uwzględnić jedynie okresy od :1 stycznia 1985 roku do 31 grudnia 1993 roku, od 1 lipca 1994 roku do 31 marca 1995 roku oraz od 1 maja 1998 roku do 30 września 1998 roku, które stanowią łącznie 10 lat i 3 miesiące.

Jakkolwiek uwadze Sądu Okręgowego nie uszło, że E. S. wskazywała na nieprawidłowość w ustaleniu okresów ubezpieczenia społecznego rolników po 1985 roku, kiedy prowadziła wraz z mężem indywidualne gospodarstwo rolne, niemniej pomimo reprezentowania przez profesjonalnego pełnomocnika, powódka w żadnej mierze nie sprecyzowała, w czym upatruje uchybień pozwanego organu rentowego w tym zakresie. Uchybień takich nie dopatrył się również sąd w niniejszym składzie.

Zdaniem Sądu Okręgowego słusznie wywiódł pozwany organ rentowy, że okres pracy w gospodarstwie rolnym od 1 stycznia 1994 roku do 30 czerwca 1994 roku nie może być uwzględniony, ponieważ okres ten uwzględnił już Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. na potrzeby ustalenia E. S. renty z tytułu niezdolności do pracy. Stanowisko pozwanego w tym zakresie znajduje podstawę prawną w art. 20 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Podobnie rzecz się ma z okresami składkowymi w wymiarze 3 lat 9 miesięcy i 18 dni oraz okresem nieskładkowym w wymiarze 15 miesięcy, które również zostały powódce uwzględnione przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. na potrzeby ustalenia renty z tytułu niezdolności do pracy.

Co się zaś tyczy pozostałych okresów podlegania przez powódkę ubezpieczeniu społecznemu w powszechnym systemie ubezpieczenia (w ZUS), to przeciwko ich uwzględnieniu do uprawnień emerytalnych w KRUS jako okresów, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników przemawia treść art. 20 ust. 3 tej ustawy. E. S. jako osoba urodzona (...) jest objęta dyspozycją tej normy, co oznacza, że do okresów ubezpieczenia wymaganych zgodnie z art. 19 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 zalicza się w jej przypadku jedynie okresy: podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników indywidualnych i członków ich rodzin w latach 1983-1990 oraz prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym, po ukończeniu 16 roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983 r., pod warunkiem, że nie zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie odrębnych przepisów.

W konsekwencji Sąd Okręgowy uznał, że w istocie przed pozwanym organem rentowym E. S. wykazała na potrzeby ustalenia prawa do emerytury rolniczej w wieku obniżonym jedynie 10 lat i 3 miesiące okresów podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu.

Zdaniem Sądu Okręgowego nawet uzupełnienie tego okresu okresem pracy w gospodarstwie rolnym rodziców, po ukończeniu 16 roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983r., (który w przypadku analizowanej sprawy przypada od 22 sierpnia 1972 roku do 31 grudnia 1982 roku i stanowi łącznie 10 lat 4 miesiące i 10 dni), nie daje podstaw do przyznania E. S. prawa do emerytury, o której mowa w art. 19 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Nawet w takim układzie powódka nadal nie wykazałaby bowiem, że podlegała ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 30 lat.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 108 k.p.c. w zw. z art. 109 k.p.c. i art. 223 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. 2014 r., poz. 637), ustalając ich wysokość na podstawie § 2 w zw. z § 4 ust. 1 i § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz. 490) na kwotę 60 zł, zwiększoną o podatek od towarów i usług, którą zasądził na rzecz r. pr. M. C. w pkt II sentencji wyroku.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie Wydział VII Pracy i Ubezpieczeń złożyła ubezpieczona.

Zaskarżyła wyrok w części, tj. w zakresie, w którym Sąd oddalił odwołanie.

Powyższemu wyrokowi zarzuciła:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 19 ust. 2 i art. 20 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, poprzez przyjęcie przez Sąd I instancji, że na podstawie powyższych przepisów powodowi nie przysługuje prawo do emerytury rolniczej,

2. naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, a mianowicie art. 227 k.p.c, poprzez oddalenie wniosku o przesłuchanie powoda,

Mając na uwadze powyższe, wniosła o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie pkt I, poprzez uwzględnienie odwołania w całości i przyznanie powódce prawa do emerytury, zgodnie z obowiązującymi przepisami,
2. zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania przed Sądem 1 i II instancji według norm przepisanych, z uwzględnieniem, kosztów zastępstwa procesowego.

W przypadku oddalenia apelacji, pełnomocnik ubezpieczonej wniosła o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej w postępowaniu apelacyjnym. Jednocześnie oświadczyła, że koszty te nie zostały zapłacone w całości ani w części.

W opinii ubezpieczonej, wyrok Sądu I instancji wydany został z naruszeniem art. 19 ust. 2 i art. 20 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, bowiem ze zgromadzonych w sprawie dowodów i oświadczeń powódki złożonych w sprawie na piśmie wynika, że wymagany 30 - letni okres ubezpieczenia, o którym mowa w art 19 ust 2 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, zaistniał w niniejszej sprawie.

W opinii ubezpieczonej nie ma podstaw, by okres, w którym pracowała w gospodarstwie rolnym rodziców od 1970 r. do 01.01.1985 r. nie został zaliczony do okresu będącego podstawą do ustalania świadczenia. Ponadto, w opinii apelującej, do ustalania uprawnienia do emerytury rolniczej należy uwzględnić także wszystkie okresy po 1985 r., w tym okres podlegania ubezpieczeniu w ZUS. Do dnia 18.06.2003 r. ubezpieczona wraz z mężem prowadziła gospodarstwo rolne, co wskazane zostało w zaświadczeniu Burmistrza, załączonym do akt sprawy.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonej nie jest zasadna.

Argumentacja przedstawiona przez apelującą nie wskazuje na żadne okoliczności, które mogłyby podważyć słuszność wyroku Sadu Okręgowego.

Sąd Apelacyjny aprobuje ustalenia i ocenę prawną sądu pierwszej instancji. Sąd Apelacyjny w pełni podziela ustalenia i rozważania prawne Sądu Okręgowego rezygnując jednocześnie z ich ponownego szczegółowego przytaczania. Sąd Apelacyjny podzielił również stan prawny wskazany jako podstawa rozstrzygnięcia.

Emerytura rolnicza przysługuje ubezpieczonemu. Ubezpieczonym w rozumieniu ustawy jest osoba, która podlega ubezpieczeniu emerytalno – rentowemu z mocy ustawy lub na wniosek. Wiek emerytalny dla rolników został ustalony na takim samym poziomie jak wiek emerytalny w systemie powszechnym. W przypadku ubezpieczonej urodzonej (...) wiek ten wynosi 61 lat i 3 miesiące. Wynika to z treści art. 19 ust 1a pkt 16 (dla kobiet urodzonych w okresie od 1 lipca 1956 roku do 30 września 1956 roku). Osiągnięcie wieku emerytalnego jest w ubezpieczeniu rolniczym ryzykiem emerytalnym, czyli chroniona przez prawo sytuacją życiową ubezpieczonego, na wypadek którego przysługuje świadczenie. Emerytura w ujęciu ustawy jest więc świadczeniem przysługującym rolnikowi, który osiągnął wiek emerytalny i podlegał ubezpieczeniu emerytalno – rentowemu, czyli ubezpieczonemu na podstawie ustawy, przez okres 25 lat z uwzględnieniem art. 20 ustawy, co oznacza, że uwzględnia się wcześniejsze okresy podlegania ubezpieczeniu rolniczemu oraz okresy podlegania ubezpieczeniu powszechnemu. W przypadku ubezpieczonej ten warunek nie ma jednak zastosowania, albowiem nie ukończyła ona wymaganego przepisem wieku. Emerytura rolnicza może też przysługiwać w wieku ustalonym niższym niż wiek powszechny, tj. w wieku 55 lat dla kobiet. Wówczas należy jednak wykazać o 5 lat dłuższy staż ubezpieczeniowy, tj. 30 lat, a ponadto zaprzestać prowadzenia działalności rolnej, przez co należy rozumieć ustanie posiadania samoistnego (własność) albo zależnego (dzierżawa). Inaczej mówiąc, w tym wypadku należy wyzbyć się gospodarstwa jako źródła dochodu.

W przypadku ubezpieczonej został spełniony warunek posiadania wieku (55 lat) wymaganego przez art. 20 ust. 2 ustawy. Nie posiada jednak ubezpieczona wymaganego ustawą okresu ubezpieczenia. Niesporne jest, że ubezpieczona pobiera rentę z powszechnego systemu emerytalno – rentowego. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przy ustaleniu prawa do tego świadczenia uwzględnił ubezpieczonej okres 1 stycznia 1994r. – 29 sierpnia 1994r. (siedem miesięcy i 28 dni) ubezpieczenia rolniczego oraz 3 lata 9 miesięcy i 18 dni z tytułu zatrudnienia i 15 miesięcy okresów nieskładkowych z tytułu pobierania zasiłków chorobowych oraz opieki nad dziećmi. Okres zaliczony do świadczenia z ubezpieczenia powszechnego nie może być ponownie zaliczony do świadczenia rolniczego. Słusznie zatem rolniczy organ rentowy nie zaliczył okresu od 1 stycznia 1994r. do 31 czerwca 1994r. do wnioskowanego świadczenia, gdyż takie stanowisko znajduje oparcie w art. 20 ust.2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolniczym. Natomiast w przypadku roku 1994 zaliczono cały kwartał licząc od 1 lipca 1994r. Tym samym rolniczy organ rentowy zaliczył okresy podlegania ubezpieczeniu rolniczemu: 1.01.1985r. – 31.12.1993r., 1.07.1994r. – 31.03.1995r. oraz 1.04.1998r. – 30.09.1998r. Te okresy stanowią łącznie 10 lat i 3 miesiące.

Słusznie podkreślił Sąd Okręgowy, że w przypadku ubezpieczonej urodzonej (...) zgodnie z art. 19 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 do okresów ubezpieczenia wymaganych zgodnie z tą normą zalicza się okresy: podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników indywidualnych i członków ich rodzin w latach 1983 – 1990 oraz prowadzenie gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, przed dniem 1.01.1983r. pod warunkiem, że nie zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie odrębnych przepisów. Tym samym wyliczony przez organ rentowy – i zaliczony w sprawie – okres 10 lat i 3 miesiące jest prawidłowy.

Zgodnie natomiast z art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy ubezpieczona może ubiegać się o uznanie pracy w gospodarstwie rolnym rodziców po ukończeniu 16 roku życia do dnia 31 grudnia 1982r. (tj. od 22 sierpnia 1972r. do 31 grudnia 1982r. czyli okres 10 lat 4 miesięcy i 10 dni). Jednakże nawet ewentualne doliczenie tego okresu do okresu uwzględnionego przez rolniczy organ emerytalny nie pozwoli na uzyskanie łącznie 30 lat podlegania ubezpieczeniu rolniczemu.

Odnosząc się do zarzutu ubezpieczonej co do nieprawidłowości w ustaleniu okresów ubezpieczenia społecznego rolników po 1985r., gdy prowadzone było wraz z mężem indywidualne gospodarstwo rolne, to wskazać należy, że ubezpieczona nie wskazała, w której części wyliczeń organu rentowego upatruje uchybień.

Wskazane w sprawie okresy ubezpieczenia – i te z ubezpieczenia powszechnego i te z ubezpieczenia rolniczego – Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach organu rentowego. Dokumenty te są wiarygodne. Żadna ze stron nie kwestionowała ich wiarygodności. Zatem Sąd Okręgowy dokonał na ich podstawie istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy ustaleń.

Dodać ponadto należy, że zasadą obowiązującą przy kwalifikowaniu określonego czasu jako okresu podlegania dowolnemu rodzajowi ubezpieczenia społecznego jest, iż za okres rolniczego ubezpieczenia społecznego może zostać uznany wyłącznie ten okres, za który opłacono składki na to ubezpieczenie. Inaczej rzecz ujmując, przesłanką uzyskania prawa do emerytury jest podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników w rozumieniu opłacania składek na to ubezpieczenie. Stąd też prawidłowe zaliczenie przez organ rentowy okresu 10 lat i 3 miesiące. To ubezpieczona, jeżeli uważa, że organ rentowy nieprawidłowo zaliczył lub też pomylił niektóre okresy ubezpieczenia, winna naprowadzić dowody, które potwierdzały jej twierdzenia, a zwłaszcza fakt, że uiszczała składki za wnioskowane okresy. Brak takich dowodów – przy pełnych aktach ubezpieczeniowych z organu rentowego – powoduje niemożność uznania dodatkowych okresów.

Wyrok Sądu Okręgowego jest prawidłowy i dlatego orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 385 kpc.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu sąd orzekł na podstawie art. 108 k.p.c. w zw. z art. 109 k.p.c. i art. 223 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. 2014 r., poz. 637), ustalając ich wysokość na podstawie § 2 w zw. z § 4 ust. 1 i § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów

pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz. 490) na kwotę 120 zł, zwiększoną o podatek od towarów i usług, którą zasądził na rzecz r. pr. M. C. w pkt II sentencji wyroku.

SSA Romana Mrotek SSA Anna Polak SSA Barbara Białecka